

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๙ - ๑๐/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๖๘

วันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง	{	ศาลปกครองพิษณุโลก	ผู้ร้อง
		-	ผู้ถูกร้อง
ระหว่าง	{	ศาลปกครองเชียงใหม่	ผู้ร้อง
		-	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลปกครองพิษณุโลกส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายดำรงค์ จัษฎทรัพย์) ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๑/๒๕๖๘ และศาลปกครองเชียงใหม่ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายไพบุลย์ ภูเวียงจันทร์) ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๘๙/๒๕๖๘ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีทั้งสองคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

- ๒ -

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘)

นายดำรง จัษฎทรัพย์ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องนายอำเภอเมืองพิษณุโลก ผู้ถูกฟ้องคดี ต่อศาลปกครองพิษณุโลกว่า ขณะผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ผู้ถูกฟ้องคดีมีประกาศอำเภอเมืองพิษณุโลก เรื่อง การพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๑๓๒ ฐานร่วมกันติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด ลงโทษปรับเป็นเงินคนละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๘) เป็นเหตุให้ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์ของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงและต้องพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๕๘/๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่มีการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการแก้ไขจุดติดตั้งแผ่นป้ายหาเสียงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๑ และการปิดแผ่นป้ายหาเสียงของผู้ฟ้องคดีไม่ก่อให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบในการเลือกตั้ง ป้ายหาเสียงเป็นเพียงการบอกกล่าวการลงสมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์อยู่แล้วมิใช่เป็นผู้ที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) เนื่องจากคำว่า “... โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง ...” หมายถึงวันเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในคราวต่อไป ขอให้ศาลปกครองพิษณุโลกเพิกถอนประกาศดังกล่าว

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองพิษณุโลก ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติให้บุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัคร

- ๓ -

รับเลือกตั้ง บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้จำแนกประเภท พฤติการณ์ความร้ายแรง และความหนักเบาแห่งสภาพความผิด การกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่คำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองพิชฌโลกส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลปกครองพิชฌโลกเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ศาลปกครองพิชฌโลกจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๖๘)

นายไพบูลย์ ภูเวียงจันทร์ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องนายอำเภอบ้านโฮ้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลปกครองเชียงใหม่ว่า ขณะผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยที่ ๒๐๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๖ ให้ดำเนินคดีอาญาต่อผู้ฟ้องคดี กรณีผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่าจัดขบวนแห่หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้รถจักรยานยนต์พ่วงข้างเป็นพาหนะในการหาเสียงโดยไม่ได้แจ้งการใช้พาหนะดังกล่าวต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๖ ประกอบระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๓ (๓) ศาลจังหวัดลำพูนมีคำพิพากษาว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๒๙ ลงโทษปรับเป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงปรับเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีประกาศอำเภอบ้านโฮ้ง เรื่อง วินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ้ง

- ๔ -

จังหวัดลำพูน ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘ ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง (๔) นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการแจ้งข้อกล่าวหาไม่ได้ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์หรือการกระทำที่อ้างว่าได้กระทำความผิดให้ชัดเจน ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจเข้าใจข้อหาได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยเพียงคำพิพากษาของศาลจังหวัดลำพูนในการวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) โดยมิได้สอบสวนเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ขอให้ศาลปกครองเชียงใหม่เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเพิกถอนคำวินิจฉัยและข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองเชียงใหม่ ผู้ฟ้องคดีได้แย้งว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติให้บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นบพบัญญัติที่มีได้พิจารณาความร้ายแรงและบทลงโทษตามพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดกระทบต่อสิทธิทางการเมืองอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นบพบัญญัติที่ระบุเพียงประเภทความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้คำนึงถึงพฤติการณ์ความร้ายแรงและฐานความผิดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ทำให้บุคคลถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี ถือเป็นบทลงโทษที่ร้ายแรง เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และขัดต่อ

- ๕ -

หลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองเชียงใหม่
ส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลปกครองเชียงใหม่เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง
ศาลปกครองเชียงใหม่จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของ
ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำโต้แย้ง
ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘) ศาลปกครองพิษณุโลกส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง
หรือไม่ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ศาลปกครองพิษณุโลกจะใช้บังคับแก่คดี เมื่อผู้ฟ้องคดีโต้แย้ง
พร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ส่วนที่ได้แย้งว่า
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘)
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ เป็นบททั่วไปที่วางหลัก
ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ มิได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพ
ไว้เป็นการเฉพาะ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะ
ประเด็นที่ขอให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๖๘) ศาลปกครองเชียงใหม่ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี
เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

- ๖ -

มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ศาลปกครองเชียงใหม่จะใช้บังคับแก่คดี เมื่อผู้ฟ้องคดีโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

คำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นประเด็นเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญให้รวมการพิจารณาทั้งสองคดีเข้าด้วยกัน โดยให้เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘ เป็นสำนวนคดีหลัก เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้นำงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดส่งสำเนานหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๖๗๙๗ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ สำเนานหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๖๒๑๔ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ สำเนาร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๕/๒๕๖๑) สำเนาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๖/๒๕๖๑) สำเนาบันทีกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๕ - ๑๓๐๐/๒๕๖๑) สำเนาบันทีกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๕ - ๑๓๐๐/๒๕๖๑) สำเนาบันทีกการประชุม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๕ และครั้งที่ ๓๒ และสำเนาบันทีกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ครั้งที่ ๒๒ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) กำหนดให้บุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่

- ๗ -

โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี นั้น เป็นหลักการที่มีอยู่เดิมตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการเพิ่มเติมจากร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยไม่มีการแก้ไข เนื่องจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามบางประการนั้นถูกนำไปกำหนดเป็นหลักเกณฑ์กลางเพื่อใช้กับสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว

๒. เลขาธิการวุฒิสภา จัดส่งสำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทีกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทีกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๑ และครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๑ สำเนารายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทีกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ และครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ สำเนาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ((ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖) วุฒิสภา (อ.พ. ๑๑/๒๕๔๖) สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทีกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ((ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖) วุฒิสภา จำนวน ๓ ครั้ง สำเนารายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา สำเนารายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทีกการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ และครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ สำเนาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบล

- ๘ -

และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ((ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (อ.พ. ๕๐/๒๕๖๑) และสำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทนาการการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๑ และครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ สรุปได้ว่า การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้น จำนวน ๖ ฉบับ มีขึ้นเพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง การกระทำที่เป็นลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริต มีประสิทธิภาพ และมีกลไกการป้องกันการทุจริต ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ เป็นการกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง และ (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา เนื่องจากบทบัญญัติบางมาตราในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เหมาะสมกับการบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จัดทำความเห็นสรุปได้ว่า ยังไม่ปรากฏว่ามีการหาหรือซื้อร้องเรียน หรือปัญหาเกี่ยวกับการตีความหรือการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ มาจากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

- ๙ -

เพื่อกำหนดให้นายกองคํการบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และปรับปรุงบทบัญญัติบางมาตราให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อให้การบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ จึงถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองคํการบริหารส่วนตำบล และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ

๔. ประธานกรรมการการเลือกตั้ง จัดทำความเห็นสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) เป็นบทบัญญัติที่มีอยู่เดิมตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ (๖) แม้ว่าจะมีการปรับปรุงกฎหมายหลายครั้ง แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังมีความเป็นมา หลักการ เหตุผล หรือเจตนารมณ์ตามกฎหมายเดิมเพื่อตรวจสอบ สกัด ป้องกัน และยับยั้งบุคคลที่มีประวัติเสื่อมเสียไม่ให้เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ นำไปใช้กับบุคคลขณะดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ส่วนจะถือเป็นเหตุให้ผู้ดำรงตำแหน่งพ้นจากตำแหน่งด้วยหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาประกอบกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละฉบับ

๕. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย จัดทำความเห็นสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) เป็นไปเพื่อรักษาความบริสุทธิ์ โปร่งใส และเป็นธรรมในการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามอันจะกระทบต่อ

- ๑๐ -

ความเชื่อมั่นของประชาชน โดยเฉพาะเป็นการป้องกันปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจโดยมิชอบ เพื่อสร้างระบบการปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งและตอบสนองต่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ยังเป็นการยกระดับธรรมาภิบาลท้องถิ่นให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น มีคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้กับประชาชนในท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติยังเกิดความไม่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้จำแนกประเภทโทษที่ได้รับ และการห้ามบุคคลใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาถึง ๕ ปี เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ บุคคลที่ได้รับโทษทางกฎหมายและพ้นโทษแล้วควรต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิมเพื่อให้มีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการลงสมัครรับเลือกตั้ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีทั้งสองคำร้อง ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย”

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเหตุผลในการประกาศใช้เนื่องจากรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ

- ๑๑ -

เลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลักการสำคัญเป็นการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งฉบับ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายที่กำหนด หลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น โดยมาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ... (๑๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะ ได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ...” บทบัญญัติดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลผู้มีคุณสมบัติและความประพฤติเป็นที่ยอมรับ และเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น และป้องกันมิให้บุคคลซึ่งเคยกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จึงกำหนดลักษณะต้องห้าม ของบุคคลในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด เนื่องจากการกำหนดลักษณะต้องห้ามดังกล่าวใช้บังคับกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมถึงเป็นเหตุให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอีกด้วย

ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีเหตุผลในการ ประกาศใช้เนื่องจากสภาตำบลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน สมควรปรับปรุงฐานะของสภาตำบลและการบริหารงานของ สภาตำบลให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น และให้มีการยกฐานะ สภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑๒ -

(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และแก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ โดยมาตรา ๕๘/๑ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา” บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นบุคคลที่มีความประพฤติกและคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของกฎหมายโดยเคร่งครัด ปราศจากเหตุฉ้อโกงในการดำรงตำแหน่งเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นอันเป็นประโยชน์ส่วนรวม

ข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีผลเป็นการตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยไม่จำแนกประเภท พฤติการณ์ความร้ายแรง

- ๑๓ -

ความหนักเบาของการกระทำความผิด และเป็นการตรากฎหมายโดยมิได้คำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือไม่ได้พิจารณาเรื่องความสุจริตหรือทุจริต กระทบต่อสิทธิทางการเมืองอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้ ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยตามหลักการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นอย่างแท้จริง แม้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างครบถ้วนก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งในขณะสมัครรับเลือกตั้งและตลอดระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้องเป็นบุคคลที่ปราศจากเหตุฉ้อโกงในการปฏิบัติหน้าที่ มีคุณสมบัติและความประพฤติอันเป็นที่ยอมรับเชื่อถือจากประชาชน ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นก็ตาม แต่การที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หากบุคคลนั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นบทบัญญัติที่กำหนดความผิดในลักษณะครอบคลุมความผิดทุกประเภท หากบุคคลกระทำความผิดต้องด้วยบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัตินี้ และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ หากพ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง ย่อมไม่อาจใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวตราขึ้นโดยมิได้พิจารณาเงื่อนไขความหนักเบาหรือระดับความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ทั้งที่มีบทบัญญัติกำหนดความผิดและโทษไว้ในหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ ตั้งแต่มาตรา ๑๑๖ ถึงมาตรา ๑๔๑ หลายฐานความผิดและมีระวางโทษแตกต่างกันตามพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำ ครอบคลุมตั้งแต่

- ๑๔ -

การกระทำที่เป็นความผิดในการหาเสียง การฝ่าฝืนหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ตลอดจนการกระทำที่มีลักษณะเป็นการทุจริตหรือบิดเบือนเจตจำนงของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือกระทำการที่มีลักษณะร้ายแรงอันส่งผลให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และกำหนดโทษทางอาญาให้สอดคล้องกับความหนักเบาของการกระทำตั้งแต่โทษจำคุกหรือปรับในอัตราไม่สูงสำหรับการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการหาเสียงหรือการปิดประกาศหรือการติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ไปจนถึงโทษที่รุนแรงขึ้นสำหรับการกระทำที่กระทบต่อความสุจริตและเที่ยงธรรมของการเลือกตั้ง เช่น การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิชอบเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง การกล่าวหาหรือเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้สมัครเสียหาย หรือการลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง อีกทั้งให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาที่แตกต่างกันตามระดับความร้ายแรงของการกระทำอีกด้วย การที่มาตรา ๕๐ (๑๘) กำหนดลักษณะต้องห้ามโดยมิได้จำแนกความร้ายแรงและความหนักเบาของการกระทำความผิด เป็นผลให้บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่อาจใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หากยังไม่พ้นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษหรือวันมีคำพิพากษาถึงที่สุด ทำให้บุคคลต้องรับผลทางกฎหมายเพิ่มเติมจากโทษทางอาญาที่บัญญัติไว้ในแต่ละฐานความผิด ทั้งยังบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดทุกประเภทตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เมื่อเจตนารมณ์ในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตราขึ้นเพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ ไม่ปรากฏว่าได้บัญญัติลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในลักษณะเดียวกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๖ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๒๑) ที่บัญญัติลักษณะต้องห้ามมิให้บุคคลใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หากเคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

- ๑๕ -

จนถึงวันเลือกตั้ง เป็นการกำหนดมาตรการเกินความจำเป็นต่อการกีดกันบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น กระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลมากกว่าประโยชน์สาธารณะ แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่มีผลใช้บังคับ แต่บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง อาจถูกจำกัดสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง หากพ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๘) ดังนั้น เมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างความมุ่งหมายในการคุ้มครองความสุจริตและเที่ยงธรรมของการเลือกตั้ง การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริต กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกำหนดลักษณะต้องห้ามซึ่งครอบคลุมความผิดทุกประเภทตามที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด โดยไม่ได้พิจารณาความหนักเบาแห่งพฤติการณ์เป็นรายกรณีแล้ว เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) กำหนดลักษณะต้องห้ามในการกีดกันบุคคลก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เข้มงวดเกินความจำเป็นเมื่อคำนึงถึงองค์กรและตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าว เป็นการจำกัดสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ลดทอนโอกาสที่ประชาชนจะมีทางเลือกในการคัดสรรผู้แทนของตนอย่างกว้างขวางและหลากหลายภายใต้การแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม ไม่ส่งเสริมการพัฒนาระบบประชาธิปไตยจากระดับท้องถิ่นสู่ระดับประเทศ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

ส่วนที่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นบทบัญญัติที่ระบุเพียงประเภทความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมิได้คำนึงถึงพฤติการณ์ ความร้ายแรง และฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ทำให้บุคคลถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี ถือเป็นบทลงโทษที่ร้ายแรง ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคล

- ๑๖ -

ในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ เป็นการบัญญัติกฎหมายโดยอ้างอิงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกฎหมายกลางในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อไม่ต้องบัญญัติหลักการในเรื่องทำนองเดียวกันซ้ำซ้อนอีกเป็นการรับรองการบังคับใช้หลักเกณฑ์อันเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีลักษณะเช่นเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีเพียงการกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมว่า ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้อง (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง และ (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา นอกจากนี้ มิได้มีการบัญญัติเนื้อหาของกฎหมายเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามประการใดเป็นการเฉพาะ การจะพิจารณาว่ากฎหมายใดกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลหรือไม่ จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ แม้ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ (๑๘) ไม่มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ถ้อยคำตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ยังดำรงอยู่เพื่อรองรับลักษณะต้องห้ามอื่นที่ยังมีผลใช้บังคับได้เมื่อพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นกฎหมายกลางกำหนดเกณฑ์ในการจัดการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และได้มาซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

- ๑๗ -

ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

- ๑๘ -

(คำวินิจฉัยที่ ๙ - ๑๐/๒๕๖๙)

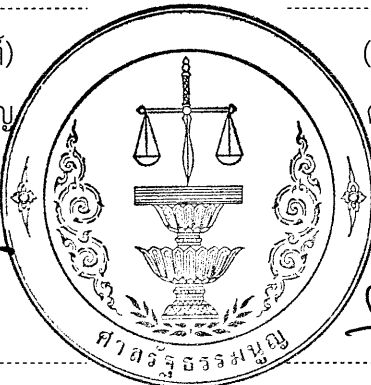
(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพท์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายณดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรวิช ทรวงศิริโล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ